

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

Білявецької гімназії з дошкільним підрозділом
на 2024/2025 навчальний рік

СХВАЛЕНО

рішенням педагогічної ради

Протокол № 1 від 29.08.2024 р.

Голова педагогічної ради Іванна САЦЬКІВ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Оксана ШПОТЮК

НАДАНО ЧИННОСТІ ТА ВВЕДЕНО В ДІЮ

Наказ № 93 від 09.09.2024 р.

ЗМІСТ

I. ПРИЗНАЧЕННЯ ГІМНАЗІЇ ТА ЗАСІБ ЇЇ РЕАЛІЗАЦІЇ.....	3
II. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ.....	5
III. ВИМОГИ ДО ОСІБ, ЯКІ МОЖУТЬ РОЗПОЧАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНЬОЮ ПРОГРАМОЮ.....	6
IV. МОДЕЛЬ ВИПУСКНИКА	7
V. ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОГО НАВАНТАЖЕННЯ.....	8
VI. НАВЧАЛЬНІ ПЛАНИ.....	9
VII. НАВЧАЛЬНІ (МОДЕЛЬНІ НАЧАЛЬНІ) ПРОГРАМИ.....	15
VIII. РЕКОМЕНДОВАНІ ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГОПРОЦЕСУТА ЗАСТОСУВАННЯ В НЬОМУ ПЕДАГОГІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ.....	24
IX. ОПИС ІНСТРУМЕНТАРІЮ ОЦІНЮВАННЯ.....	29
ДОДАТОК 1.....	33
ДОДАТОК 2.....	34

I. ПРИЗНАЧЕННЯ ГІМНАЗІЇ ТА ЗАСІБ ЙОГО РЕАЛІЗАЦІЇ

Метою Білявецької гімназії з дошкільним підрозділом, яка забезпечує здобуття базової загальної середньої освіти, є всебічний розвиток, виховання і соціалізація особистості, яка здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, відповідальності, трудової діяльності та громадянської активності.

У відповідності до чинного законодавства Білявецька гімназія здійснює освітній процес за такими рівнями загальноосвітніх програм та ступенями освіти:

дошкільна освіта;

I ступінь - початкова освіта;

II ступінь - базова середня освіта

Відповідно до Закону України «Про освіту» метою повної загальної середньої освіти є всебічний розвиток, виховання і соціалізація особистості, яка здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, відповідальності, трудової діяльності та громадянської активності.

Досягнення цієї мети, а тим самим і призначення закладу освіти, забезпечується через формування, необхідних кожній сучасній людині для успішної життєдіяльності, таких ключових компетентностей:

1) **вільне володіння державною мовою**, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;

2) **здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами**, що передбачає активне використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади, можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;

3) **математична компетентність**, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та

ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини;

4) **компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій**, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;

5) **інноваційність**, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;

6) **екологічна компетентність**, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміючи важливість збереження природи для сталого розвитку суспільства;

7) **інформаційно-комунікаційна компетентність**, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;

8) **навчання впродовж життя**, що передбачає опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;

9) **громадянські та соціальні компетентності**, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;

10) **культурна компетентність**, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;

11) **підприємливість та фінансова грамотність**, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння

організовувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення стичнихцінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

II. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Освітня програма Білявецької гімназії з дошкільним підрозділом Бродівської міської ради (далі – Освітня програма) розроблена:

- для I ступеня (1-4 класи, початкова освіта) – відповідно до Закону України «Про освіту», Державного стандарту початкової освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 р. № 87;
- для II ступеня (5-6 клас, адаптаційний цикл базової середньої освіти) – на основі Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 р. № 898;
- для II ступеня (7 клас, цикл базового предметного навчання базової середньої освіти) – на основі Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 р. № 898;
- для II ступеня (9 клас, базова середня освіта) – на виконання Закону України «Про освіту» та постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти»

Освітня програма визначає:

- вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання для здобуття початкової освіти та базової середньої освіти;
- загальний обсяг навчального навантаження, орієнтовну тривалість і можливі взаємозв'язки окремих предметів, факультативів, курсів за вибором тощо, зокрема їх інтеграції;
- очікувані результати навчання здобувачів освіти подані в рамках навчальних програм.

Освітня програма включає:

- навчальні плани для кожного рівня (циклу) здобуття загальної середньої освіти;
- перелік навчальних (модельних навчальних) програм;
- рекомендовані форми організації освітнього процесу;
- опис інструментарію оцінювання.

Освітня програма розроблена на основі Типової освітньої програми, відповідно до частини третьої статті 11 Закону України «Про повну загальну середню освіту».

Під час розроблення Освітньої програми враховано гарантовані державою права щодо академічної, організаційної, фінансової і кадрової автономії закладів освіти, а також права педагогічних працівників на академічну свободу.

III. ВИМОГИ ДО ОСІБ, ЯКІ МОЖУТЬ РОЗПОЧАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНЬОЮ ПРОГРАМОЮ

Початкова освіта здобувається, як правило, з шести років (відповідно до Закону України «Про освіту»).

Навчання за освітньою програмою базової середньої освіти можуть розпочинати учні, які на момент зарахування (переведення) до закладу освіти, що забезпечує здобуття відповідного рівня загальної середньої освіти, досягли результатів навчання, визначених у Державному стандарті початкової освіти, що підтверджено відповідним документом (свідоцтвом досягнень, свідоцтвом про здобуття початкової освіти).

У разі відсутності результатів річного оцінювання з будь-яких предметів та/або державної підсумкової атестації за рівень початкової освіти здобувачі освіти повинні пройти відповідне оцінювання упродовж першого семестру навчального року.

Для проведення оцінювання наказом директора гімназії створюється комісія, затверджується її склад (голова та члени комісії), а також графік проведення оцінювання та перелік завдань з навчальних предметів.

Протокол оцінювання рівня навчальних досягнень складається за формою згідно з додатком 2 до Положення про індивідуальну форму здобуття загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 12 січня 2016 року № 8 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 10 липня 2019 року № 955), зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 03 лютого 2016 р. за № 184/28314.

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття початкової та базової середньої за інших умов.

IV. МОДЕЛЬ ВИПУСКНИКА

Випускник – це особистість, патріот та інноватор.

- Цілісна особистість, усебічно розвинена, здатна до критичного мислення;
- Патріот з активною позицією, який діє згідно з морально-етичними принципами і здатний приймати відповідальні рішення;

– Інноватор, здатний змінювати навколишній світ, розвивати економіку, конкурувати на ринку праці, вчитися впродовж життя.

Освічені українці, всебічно розвинені, відповідальні громадяни і патріоти, здатні до інновацій – ось загальна формула, до якої прагне школа і наша є не винятком. Стоячи на порозі великим змін, ми приймаємо їх і будуємо формулу «випускника» по максимуму, тому що віримо: ось хто поведе Україну в XXI століття.

Сучасний світ складний. Дитині недостатньо дати лише знання. Ще необхідно навчитися користуватися ними. Знання та вміння, взаємопов'язані з ціннісними установками учня, формують його життєві компетентності, необхідні для успішної самореалізації у житті, навчанні та праці. Кожну з них діти набуватимуть послідовно, поступово під час вивчення різних предметів на всіх етапах освіти. Спільними для всіх компетентностей є такі вміння:

- уміння читати і розуміти прочитане;
- уміння висловлювати думку усно і письмово;
- критичне мислення;
- здатність логічно обґрунтовувати позицію;
- ініціативність;
- творчість;
- уміння вирішувати проблеми, оцінювати ризики та приймати рішення;
- уміння конструктивно керувати емоціями, застосовувати емоційний інтелект;
- здатність до співпраці в команді.

Основою такої моделі є Концепція Нової української школи.

V. ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОГО НАВАНТАЖЕННЯ

Початкова освіта передбачає поділ на два цикли – 1–2 класи і 3–4 класи, що враховують вікові особливості розвитку та потреб дітей і дають можливість забезпечити подолання розбіжностей у їхніх досягненнях, зумовлених готовністю до здобуття освіти.

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 1-2-х класів складає 1680 годин/навчальний рік: для 1 класу – 805 годин/навчальний рік, для 2 класу – 875 годин/навчальний рік.

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 3-4-х класів складає 1820 годин/навчальний рік: для 3 класу – 910 годин/навчальний рік, для 4 класу – 910 годин/навчальний рік.

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальному плані I ступеня.

Загальний обсяг навчального навантаження на адаптаційному циклі базової середньої освіти (5-6 класах) складає 2275 годин/навчальний рік: для 5 класу – 1085 годин/навчальний рік, для 6 класу – 1190 годин/навчальний рік.

Загальний обсяг навчального навантаження у циклі базового предметного навчання базової середньої освіти (7клас) складає 1125 годин/навчальний рік.

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 9 класу Білявецької гімназії з дошкільним підрозділом складає 1190 годин/навчальний рік: для 8 класу – (даний клас відсутній у закладі освіти, у зв'язку із малою наповненістю класу, тобто менше 5 здобувачів освіти на очному навчанні), для 9 класу – 1190 годин/навчальний рік. Тобто загальний обсяг навчання у 9 класі – 1190 годин/навчального року.

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальному плані II ступеня.

Сума годин на вивчення всіх освітніх галузей у навчальному плані не перевищує загальнорічної кількості навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи), визначеної типовими навчальними планами, з дотриманням вимог гранично допустимого річного навчального навантаження учнів.

VI. НАВЧАЛЬНІ ПЛАНИ

Навчальний план I ступеня (1-2 класи)

з навчанням українською мовою відповідно до Державного стандарту
початкової освіти (2018),

Типової освітньої програми, розробленої під керівництвом Шияна Р.Б.,

затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від **12.08.2022**
№743-22 «Про затвердження типових освітніх програм для 1-2 класів закладів
загальної середньої освіти»

Освітні галузі	Навчальні предмети	Інваріативний складник	
		к	
		1 кл. год/тижд. год навч.рік	2 кл. год/тижд. год навч.рік
Мовно-літературна	Українська мова	5/175	5/175
Іншомовна	Англійська мова	2/ 70	3 / 105
Математична	Математика	4/ 140	4/ 140
Природнича, громадянська й історична, соціальна, здоров'язбережувальна галузь	Я досліджую світ (інтегрований курс)	7/245	7/245
Інформатична	Інформатика	-	1/ 35
Мистецька	Мистецтво (інтегрований курс)	2/ 70	-
	Музичне мистецтво	-	1/35
	Образотворче мистецтво	-	1/35
Фізкультурна	Фізична культура	3/105	3/105
	Усього	20+3 / 805	22+3 / 875
		Варіативний складник	
	Додаткові години		
	Загальнорічна кількість навчальних годин	23/805	25/875
	Гранично допустиме тижневе/річне навчальне навантаження учня	20/700	22/770

Навчальний план I ступеня (3-4 класи)
з навчанням українсько юмовою
відповідно до Державного стандарту початкової освіти (2018),
Типової освітньої програми, розробленої під керівництвом Шияна
Р.Б. затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від **12.08.2022**
№743-22 «Про затвердження типових освітніх програм для 3-4 класів закладів
загальної середньої освіти»

Назва освітньої галузі	Навчальні предмети	Інваріантний складник	
		3 кл. год/тижд. год/навч.рік	4 кл. год/тижд. год/навч.рік
Мовно-літературна	Українська мова	5/175	5/175
Вимовна	Англійська мова	3/105	3/105
Математична	Математика	5/175	5/175
Природнича, громадянська і історична, соціальна, здоров'язбережувальна галузі	Я досліджую світ (інтегрований курс)	7/245	7/245
Інформатична	Інформатика	1/35	1/35
Мистецька	Музичне мистецтво	1/35	1/35
	Образотворче мистецтво	1/35	1/35
Фізкультурна	Фізична культура	3/105	3/105
	Усього	23+3 / 910	23+3 / 910
Варіативний складник			
	Додаткові години		
	Загальнорічна кількість навчальних годин	26/910	26/910
	Гранично допустиме тижневе/річне навчальне навантаження учня	23/805	23/805

Навчальний план початкової школи зорієнтований на роботу за п'ятиденним робочим тижнем.

Навчальний план II ступеня (5-6 класи) з навчанням українською мовою відповідно до Державного стандарту базової середньої освіти (2020), типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти (згідно з додатком 3 до наказу МОН України № 235 від 19.02.2021р., в редакції наказу Міністерства освіти і науки України № 1120 від 09.08.2024)

Освітні галузі	Навчальні предмети	Інваріативний складник	
		5 клас	6 клас
		год/тижд. год. навч. рік	год/тижд. год. навч. рік
Мовно-літературна і мовознавча	Українська мова	4/ 140	4/ 140
	Українська література	1,5+0,5 / 70	1,5+0,5 / 70
	Зарубіжна література	1+1 / 70	1+1 / 70
	Англійська мова	3,5+0,5/ 140	3,5+0,5/ 140
Математична	Математика	4+1 / 175	4+1 / 175
Природнича	Інтегрований курс «Пізнаємо природу»	2/ 70	2/ 70
	Географія	-	2 / 70
Соціальна і здоров'язбережувальна	Інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут»	1/ 35	1/ 35
	Етика	0,5 / 17	0,5/ 17
	Основи христ. етики	0,5/17	0,5/17
Громадянська та історична	Інтегрований курс «Досліджуємо історію та суспільство»	1/ 35	2/ 70
Інформатична	Інформатика	1,5+0,5/ 70	1,5+0,5/ 70
Технологічна	Технології	2/ 70	2/ 70
Мистецька	Музичне мистецтво	1/ 35	1/ 35
	Образотворче мистецтво	1/ 35	1/ 35
Фізична культура	Фізична культура	3/105	3/105
	Усього	28+3 / 1085	31+3 / 1190
		Варіативний складник	
	Додаткові години		
	Загальнорічна кількість навчальних годин	31/1085	34/1190
	Гранично допустиме тижневе/річне навчальне навантаження учня	28/980	31/1085

З метою розвитку культурної обізнаності та самовираження та комунікативної компетентності здобувачів освіти, з варіативного складника збільшено навчальне навантаження по 0,5 години на тиждень предметів «Англійська мова», «Зарубіжна література», «Етика», «Інформатика»

Навчальний план *II* ступеня (7 клас)

з навчанням українською мовою

відповідно до Державного стандарту базової середньої освіти (2020), типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти (згідно з додатком 3 до наказу МОН України №235 від 19.02.2021р., в редакції наказу Міністерства освіти і науки України № 1120 від 09.08.2024)

Освітня галузь	Навчальні предмети	Інваріативний складник
		7 клас
		год/тижд. год/навч.рік
Мовно-літературна і шомовна	Українська мова	3 / 105
	Українська література	1,5+0,5 / 70
	Зарубіжна література	1+1 / 70
	Англійська мова	3,5 / 122,5
Математична	Алгебра	2,5+0,5 / 105
	Геометрія	1,5+0,5 / 70
Природнича	Біологія	2 / 70
	Географія	2 / 70
	Фізика	2 / 70
	Хімія	1+0,5 / 52,5
Соціальна і здоров'язбережувальна	Інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут»	1 / 35
	Основи христ. етики	1 / 35
Громадянська та історична	Історія України	1 / 35
	Всесвітня історія	1 / 35
Інформатична	Інформатика	2 / 70
Технологічна	Технології	1 / 70
Мистецька	Музичне мистецтво	1 / 35
	Образотворче мистецтво	1 / 35
Фізична культура	Фізична культура	3 / 105
	Усього	32+3 / 1225
		Варіативний складник
	Додаткові години	
	Загальнорічна кількість навчальних годин	35 / 1225
	Гранично допустиме тижневе/річне	32 / 1120

З метою розвитку культурної обізнаності та самовираження та комунікативної компетентності здобувачів освіти, з варіативного складника збільшено навчальне навантаження по 0,5 та по 1 години на тиждень предметів які вказані в таблиці. Перерозподіл годин між освітніми галузями здійснювалися за принципом урахування потреб і запитів усіх учасників освітнього процесу: учнівства, батьківства, педагогічного колективу, а також зважаючи на наявне кадрове та матеріально-технічне забезпечення, безпекові умови тощо. При цьому збільшення годин на обов'язкові освітні компоненти здійснювалися у межах мінімальної та максимальної кількості годин, встановленої для відповідної освітньої галузі в додатках до Типової освітньої програми: додатку 1 для закладів із навчанням українською мовою. Для вивчення освітніх компонентів громадянської та історичної освітньої галузі інтегрували в історію України.

Навчальний план II ступеня (8-9 класи) з навчанням українською мовою відповідно до таблиці 1 до наказу МОН України №405 від 20.04.2018

Освітні галузі	Навчальні предмети	Інваріантна частина	
		8	9
Мови і література	Українська мова		2
	Українська література		2
	Англійська мова		2
	Німецька мова		2
	Зарубіжна література		2
	Історія України		1,5
	Всесвітня історія		1
	Основи правознавства		1
	Мистецтво		1
	Алгебра		2
	Геометрія		2
	Біологія		2
	Географія		1,5
	Фізика		3
	Хімія		2
Технології	Трудове навчання		1
	Інформатика		2
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я		1
	Фізична культура		3
Всього			33
	<i>Варіативна</i>		2

Гранично допустиме		
--------------------	--	--

навантаження		33/1155
Сумарне навантаження		35/1225

Начальний план базової середньої освіти зорієнтований на роботу за стандартним робочим тижнем.

Варіативна складова у 9 класі відсутня.

VII. НАВЧАЛЬНІ (МОДЕЛЬНІ НАЧАЛЬНІ) ПРОГРАМИ

Інваріантна складова

I ступінь

1-2 класи	<u>Типової освітньої програми, розробленої під керівництвом Шияна Р.Б., затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 №743-22«Про затвердження типових освітніх програм для 1-2 класів закладів загальної середньої освіти»</u>
3-4 класи	<u>Типової освітньої програми, розробленої під керівництвом Шияна Р.Б., затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 №743-22«Про затвердження типових освітніх програм для 3-4 класів закладів загальної середньої освіти»</u>

II ступінь

1. Модельні навчальні програми, які використовують педагоги були розроблені окремо для кожного циклу, а саме – для 5-6 класів – адаптаційного циклу та для 7 класу – циклу базового предметного навчання. Модельні навчальні програми для 5-6 та для 7 класів обрано з Додатку 5 до Типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України 19.02.2021 №235.

Для використання в освітньому процесі в закладах загальної середньої освіти у 2024/2025 навчальному році на рівні базової середньої освіти рекомендовані модельні навчальні програми для 5–7 класів, навчальні програми для 8–9

<https://mon.gov.ua/osvita-2/zagalna-serednya-osvita/osvitni-programi/modelni-navchalni-programi-dlya-5-9-klasiv-novoi-ukrainskoi-shkoli-zaprovadzhuyutsya-poetapno-z-2022-roku> або <https://surl.li/wpsbam>

2. Навчальні програми предметів та інтегрованих курсів, рекомендовані для використання в освітньому процесі для 7-9 класів обрано з переліку наведеного у додатку 18 до Типової освітньої програми, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 № 405 та затверджені наказами МОН від 07.06.2017 № 804 та від 23.10.2017 № 1407.

Предмет	Назва програми	Клас	Гриф	Покликання на документ
---------	----------------	------	------	------------------------

Українська мова	Програми для загальноосвітніх навчальних закладів «Українська мова. 5-9 класи»	7-9	Наказ МОН від 07.06.2017 № 804	
Українська література	Програми для загальноосвітніх навчальних закладів «Українська література. 5-9 класи»	7-9	Наказ МОН від 07.06.2017 № 804	
Іноземна мова (англійська, німецька)	Навчальні програми з іноземних мов для загальноосвітніх навчальних закладів іноземних мов 5 – 9 класи Англійська мова Німецька мова	7-9	Наказ МОН від 07.06.2017 № 804	
Зарубіжна література	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Зарубіжна література. 5-9 класи» (колектив авторів, керівник колективу Ніколенко О.М.)	7-9	Наказ МОН від 07.06.2017 № 804	
Історія України	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Історія України. Всесвітня історія 5-9»	7-9	Наказ МОН від 07.06.2017 № 804	
Всесвітня історія	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Всесвітня історія. 7-9 класи»	7-9	Наказ МОН від 07.06.2017 № 804	

Основи правознавства	Навчальна програма з основ правознавства для 9 класу загальноосвітніх навчальних закладів (авт. Ремех Т.О. Муза О.В., Євтушенко Р.І., Сутковий В.Л., Зорнік Т.Є., Лоха Л.О., Силенко В.В.)	9	Наказ МОН від 07.06.2017 № 804	
Мистецтво (8-9)	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Мистецтво. 5-9 класи»	7-9	Наказ МОН від 07.06.2017 № 804	
Математика Алгебра (7-9) Геометрія (7-9)	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Математика. 5-9 класи» (колектив авторів)	7-9	Наказ МОН від 07.06.2017 № 804	
Біологія	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Біологія. 6-9 класи» (колектив авторів)	7-9	Наказ МОН від 07.06.2017 № 804	
Географія	Навчальні програми для загальноосвітніх навчальних закладів. Географія.	7-9	Наказ МОН від 07.06.2017 № 804	
Фізика	Фізика. 7-9 класи. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів	7-9	Наказ МОН від 07.06.2017 № 804	
Хімія	Хімія 7-9 класи Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів	7-9	Наказ МОН від 07.06.2017 № 804	
Трудове навчання	Трудове навчання. 5-9 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів	7-9	Наказ МОН від 07.06.2017 № 804	

Інформатика	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Інформатика. 5–9 класи» (для учнів, які вивчали інформатику в 2-4 класах) (колектив авторів)	7-8	Наказ МОН від 07.06.2017 № 804	
Основи здоров'я	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Основи здоров'я. 5-9 класи» (колектив авторів)	7-9	Наказ МОН від 07.09.2017 № 804	
Фізична культура	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Фізична культура. 5-9 класи» (авт. М. В. Тимчик, Є. Ю. Алексєйчук, В. В. Дерев'янко, Т. А. Дмитрієва, Е. А. Єрмоєнко, І. Р. Захарчук, О. М. Лакіза, В. О. Сілкова)	7-9	Наказ МОН від 23.10.2017 № 1407	

VIII. РЕКОМЕНДОВАНІ ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ЗАСТОСУВАННЯ В НЬОМУ ПЕДАГОГІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Освітній процес організовується в безпечному освітньому середовищі та здійснюється з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку дітей, їхніх особливих освітніх потреб.

Соціальні перетворення в українському суспільстві докорінно змінили пріоритети в галузі освіти. Школа потребує нових нетрадиційних ідей, теорій, що відповідали б оптимальному розвитку дитини, сучасним потребам людства. Створення ситуації успіху, сприятливих умов для повноцінної діяльності кожної дитини – основна мета, що покладена в основу технологій навчання. Незважаючи на розмаїття нововведень, основною формою організації навчальної діяльності залишається урок.

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:

- урок формування компетентностей;
- урок розвитку компетентностей;
- урок перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- урок корекції основних компетентностей;
- комбінований урок.

Також передбачені екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, лекції, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-дискусії, урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки, пресконференції, ділові ігри тощо. Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, зважаючи на досягнення очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах з предмету. Перевірка та оцінювання досягнення компетентностей здійснюється у формі заліку, співбесіди, контрольного навчально-практичного заняття. Для підготовки до заліків та іспитів проводяться оглядові конференції, які допомагають учням зорієнтуватися у змісті окремих предметів.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім уроку проводяться навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій активності учнів в експериментальній та практичній діяльності. Досягнуті компетентності учні можуть застосувати на практичних заняттях і заняттях з практикуму. Практичне заняття - це така форма організації, в якій учням надається можливість застосовувати отримані ними знання у практичній діяльності. Експериментальні завдання, передбачені змістом окремих предметів, виконуються на заняттях із практикуму (виконання експериментально-практичних робіт). Оглядова конференція (для 9 класу) повинна передбачати обговорення ключових положень вивченого матеріалу, на якому розкриваються нові узагальнюючі підходи до його аналізу. Оглядова конференція може бути комплексною, тобто реалізувати міжпредметні зв'язки в узагальненні й систематизації навчального матеріалу. Оглядова екскурсія передбачає цілеспрямоване ознайомлення учнів з об'єктами та спостереження процесів з метою відновити та систематизувати раніше отримані знання.

Функцію перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей виконує навчально-практичне заняття. Учні одержують конкретні завдання, з виконання яких звітують перед вчителем. Практичні заняття та заняття з практикуму також можуть будуватися з метою реалізації контрольних функцій навчального процесу. На цих заняттях учні самостійно виготовляють вироби, проводять виміри та звітують за виконану роботу.

Можливо проводити заняття в малих групах (у тому числі робота учнів у групах змінного складу) за умови, що окремі учні виконують роботу незалежно, тобто тих, хто навчає малу групу.

Екскурсії в першу чергу покликані показати учням практичне застосування знань, отриманих при вивченні змісту окремих предметів

можливо поєднувати зі збором учнями по ходу екскурсії матеріалу для виконання визначених завдань).

Учні можуть самостійно знімати та монтувати відеофільми (під час відеозйомки) за умови самостійного розроблення сюжету фільму, підбору матеріалу, виконують самостійно розподілені ролі та аналізують виконану роботу.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та адаптуватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних стандартів Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

У закладі широко впроваджуються інформаційно-комунікативні технології. Застосування ІКТ в освітньому процесі базується на загальному розумінні зміни ролі інформації та принципах інформаційної взаємодії в різних напрямках освітньої діяльності. Це дозволяє формувати позитивну мотивацію до навчальної діяльності, критичне і логічне мислення, вміння приймати рішення, співпрацювати в команді, бути конкурентоздатними та впевненими особистостями.

Вчителями закладу створена модель уроків на основі синтезу оригінальних прийомів, елементів інноваційних педагогічних методик і інформаційно-комунікативних технологій та традиційних форм організації освітнього процесу. Розширено предметне навчальне середовище, створенні умови для оптимального розвитку навичок роботи з інформацією, формування навичок і навичок дослідницької і пошукової роботи.

Серед використовуваних засобів: мультимедійні презентації, мультимедійні карти, проекти, онлайн-тести, програмовані засоби навчання та інші.

Вчителі не тільки самі активно використовують інтернет-ресурси, сучасні інформаційні технології, але й забезпечують їх активне використання учнями. Тому створенні вчителями персональні предметні сайти є однією з ефективних форм роботи сучасного вчителя і є поштовхом для подальшого освоєння нових сучасних веб-ресурсів відповідно до вимог ІКТ компетентності, що важливо у процесі модернізації навчання в сучасній школі.

Для забезпечення повноцінного освітнього навчального процесу на відстані, окрім технічного інструментарію, вчителю необхідно володіти низкою професійних та особистих компетентностей, які дозволять зацікавити, організувати учнів на початковому етапі та втримати їхню увагу аж до завершення.

Організувати якісне навчання з використанням цифрових технологій, комунікувати з учнями на відстані, надихати та мотивувати їх до навчання, допомагати батькам – це ті навички, якими тепер на додаток мають володіти вчителі.

Головна мета закладу освіти зараз — виховувати навички, такі як вміння працювати в команді, спілкуватися, ставити мету та досягати її. Усе це можна опанувати тільки у співпраці з іншими учнями та дорослими.

Великого значення на сьогоднішній день набуває аспект педагогіки партнерства між всіма учасниками освітнього процесу.

Педагогіка партнерства (співробітництва) ґрунтується на принципах демократизму й творчого підходу до розвитку особистості. Її метою бачимо створення нового гуманного співтовариства. Головним завданням педагогіки партнерства вбачаємо:

- подолання інертності мислення,
- перехід на якісно новий рівень побудови взаємовідносин між учасниками освітнього процесу.

Це завдання реалізовується у спільній діяльності учителя й учнів, учителя й батьків, що передбачає взаєморозуміння, єдність інтересів і прагнень з метою особистісного розвитку школярів.

Принципи партнерства застосовуємо через:

- повагу до особистості;
- доброзичливості і позитивного ставлення;
- довіри у відносинах;
- діалога – взаємодії – взаємоповаги;
- розподілене лідерство (проактивність, право вибору та відповідальність кожного, горизонтальність зв'язків);
- принципів соціального партнерства (рівність сторін, добровільність прийняття зобов'язань, обов'язковість виконання домовленостей).

Утілюючи ідеї педагогіки партнерства, вчителю необхідно використовувати в своїй роботі не тільки стандартні методи організації навчально-виховного процесу, але в більшій мірі виявляти ініціативу і будувати навчання і виховання таким чином, щоб дитина була постійно залучена до навчальної діяльності. Як інструменти педагогіки партнерства можна використовувати цікаві й захоплюючі розповіді, відверту бесіду, справедливу і незалежну оцінку, заохочення творчих успіхів, особистий приклад, зустрічі з цікавими людьми, спільний пошук рішень, спільні суспільно корисні справи, добродійні акції тощо.

Упродовж останніх років наполегливо працюємо на упровадження особистісно-орієнтованої моделі освіти, заснованої на ідеології дитиноцентризму.

Дитиноцентризм розуміється як максимальне наближення навчання і виховання конкретної дитини до її сутності, здібностей і життєвих планів.

Актуальними для нової української школи є такі ідеї дитиноцентризму:

- відсутність адміністративного контролю, який обмежує свободу педагогічної творчості;
- активність учнів у навчальному процесі, орієнтація на інтереси та потреби учнів, створення навчального середовища, яке б перетворило навчання на справий елемент життя дитини;
- практична спрямованість навчальної діяльності, взаємозв'язок інтелектуального розвитку дитини з її практичним досвідом;
- відмова від орієнтації навчально-виховного процесу на середнього учня і обов'язкове врахування інтересів кожної дитини;
- виховання вільної незалежної особистості;
- забезпечення свободи і права дитини в усіх проявах її діяльності, врахування її вікових та індивідуальних особливостей, забезпечення морально-психологічного комфорту дитини;
- впровадження шкільного самоврядування, яке під свободою і самостійністю дитини передбачає виховання гуманістичних та демократичних цінностей і світогляду, необхідних сучасному суспільству.

Сьогодні у професійній освіті існує і використовується безліч педагогічних технологій, які однак чітко не формалізуються, використовуються без належного розуміння цілей їх використання, переваг і недоліків. Педагогічні технології - система способів, прийомів, кроків, послідовність виконання яких забезпечує вирішення завдань виховання, навчання і розвитку особистості вихованця, а сама діяльність представлена процедурно, тобто як певна система дій.

Ознаки педагогічної технології:

- *змістовність* - наявність педагогічної концепції, що має технологічну реалізацію у вигляді педагогічної моделі, алгоритму, правила;
- *керованість і ефективність* – гарантоване досягнення результату;
- *економічність* – оптимізація праці вчителя;
- *відтворюваність* - можливість відтворення в широких масштабах без втрати результативності;
- *коректована* – можливість використання в процесі викладання та зворотного зв'язку у вигляді контролю, рефлексії, тренінгів.

Розглядаючи володіння вчителем педагогічною технологією як одна з умов оптимальності та продуктивності його педагогічної діяльності, зміст педагогічної технології можна представити як сукупність педагогічних умінь і прийомів реалізації педагогічного впливу і взаємодії:

- постановка мети взаємодії;
- аналіз сформованої ситуації і формулювання педагогічних завдань;
- здійснення цілеспрямованого впливу на особистість дитини та взаємодії в них і управління навчально-виховним процесом;

- передача досвіду мовними (вербальними) і невербальними способами;
- організація життєдіяльності дітей та виховного простору;
- пред'явлення педагогічних вимог;
- вміння керувати своєю поведінкою і реакціями.

Педагогічні працівники активно використовують у своїй діяльності різні педагогічні технології, що є важливою складовою формування в учнів ключових компетентностей.

ІХ. ОПИС ІНСТРУМЕНТАРІЮ ОЦІНЮВАННЯ

Контроль і оцінювання навчальних досягнень здобувачів початкової освіти здійснюються на суб'єкт-суб'єктних засадах, що передбачає систематичне відстеження їхнього індивідуального розвитку у процесі навчання. За цих умов контроль-оцінювальна діяльність набуває для здобувачів формувального характеру. Контроль спрямований на пошук ефективних шляхів поступу кожного здобувача у навчанні, а визначення особистих результатів здобувачів не передбачає порівняння із досягненнями інших і не підлягає статистичному обліку з боку адміністративних органів.

Упродовж навчання в початковій школі здобувачі освіти опановують способи самоконтролю, саморефлексії і самооцінювання, що сприяє вихованню відповідальності, розвитку інтересу, своєчасному виявленню прогалин у знаннях, уміннях, навичках та їх корекції.

Навчальні досягнення здобувачів у 1-2 класах підлягають вербальному, формувальному оцінюванню, у 3-4 класах формувальне, вербальне і рівневі на завершення навчального року.

Формувальне оцінювання має на меті: підтримати навчальний розвиток дітей, вибудувати індивідуальну траєкторію їхнього розвитку; діагностувати досягнення на кожному з етапів процесу навчання; вчасно виявляти проблеми й запобігати їх напашуванню; аналізувати хід реалізації навчальної програми й адаптувати рішення щодо корегування програми і методів навчання відповідно до індивідуальних потреб дитини; мотивувати прагнення здобути максимально можливі результати; виховувати ціннісні якості особистості, бажання навчатися, не боятися помилок, переконання у власних можливостях і здібностях.

Підсумкове оцінювання передбачає зіставлення навчальних досягнень здобувачів з конкретними очікуваними результатами навчання, визначеними освітньою програмою.

Здобувачі **початкової освіти** проходять державну підсумкову атестацію, яка здійснюється лише з метою моніторингу якості освітньої діяльності закладів освіти та (або) якості освіти.

З метою неперервного відстеження результатів **початкової освіти**, їх прогнозування та коригування можуть проводитися моніторингові дослідження

...альних досягнень на національному, обласному, районному, шкільному рівнях, а також на рівні окремих класів. Аналіз результатів моніторингу дає можливість відстежувати стан реалізації цілей початкової освіти та вчасно приймати необхідні педагогічні рішення.

Оцінюванню здобувачів базової середньої освіти підлягають результати навчання з навчальних предметів, інтегрованих курсів обов'язкового (базового) освітнього компонента.

Оцінювання відповідності результатів навчання учнів, які завершили навчання базової середньої освіти відповідно до вимог Державного стандарту здійснюється шляхом державної підсумкової атестації.

Оцінювання результатів навчання учнів має бути зорієнтованим на ключові компетентності і наскрізні вміння та вимоги до обов'язкових результатів навчання у відповідній освітній галузі, визначені Державними стандартами відповідного ступеня.

	Ключові компетентності	Очікувані результати
1	Спілкування державною мовою	<p>Уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невнормованих іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас.</p> <p>Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань.</p> <p>Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем</p>
2	Спілкування іноземними мовами	<p>Уміння: здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; обирати й застосовувати</p>

	<p>доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб.</p> <p>Ставлення: критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою.</p> <p>Навчальні ресурси: підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.</p>
<p>Математична компетентність</p>	<p>Уміння: оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях.</p> <p>Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів.</p> <p>Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації</p>
<p>Основи компетентності у природничих науках і технологіях</p>	<p>Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями.</p> <p>Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях</p> <p>Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу</p>
<p>Інформаційно-</p>	<p>Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та</p>

цифрова компетентність	<p>складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень.</p> <p>Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач.</p> <p>Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів</p>
Уміння вчитися впродовж життя	<p>Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість.</p> <p>Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності.</p> <p>Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії</p>
7 Ініціативність і підприємливість	<p>Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання.</p> <p>Ставлення: ініціативність, відповідальність, впевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)</p>
8 Соціальна і громадянська компетентності	<p>Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих</p>

	<p>ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані.</p> <p>Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання соціального змісту</p>
<p>Обізнаність і самовираження у сфері культури</p>	<p>Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо).</p> <p>Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства.</p> <p>Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва</p>
<p>Екологічна грамотність і здорове життя</p>	<p>Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання.</p> <p>Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо.</p> <p>Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу</p>

Виокремлюються в навчальних програмах такі наскрізні лінії ключових компетентностей:

- «Екологічна безпека й сталий розвиток»,
- «Громадянська відповідальність»,
- «Здоров'я і безпека»,
- «Підприємливість і фінансова грамотність».

Наскрізні лінії є засобом інтеграції ключових і загальнопредметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів; їх необхідно зберігати при формуванні шкільного середовища. Наскрізні лінії є соціально значимими надпредметними темами, які допомагають формуванню в учнів знань про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через:

- організацію освітнього середовища — зміст та цілі наскрізних тем зберігаються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;
- окремі предмети та інтегровані курси — виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та загальношкільні проекти. Роль окремих предметів, інтегрованих курсів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою;

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
Екологічна безпека й сталий розвиток	<p>Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь.</p> <p>Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини. Можливі уроки на відкритому повітрі.</p>

Громадянська відповідальність	<p>Сприятиме формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок.</p> <p>Вивчення окремого предмета має викликати в учнів якомога більше позитивних емоцій, а її зміст — бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності. Приклад вчителя покликаний зіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень.</p>
Здоров'я і безпека	<p>Завданням наскрізної лінії є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище.</p> <p>Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я. Вирішення проблем, знайдених з «ага-ефектом», пошук оптимальних методів вирішення і розв'язування задач тощо, здатні викликати в учнів чимало радісних емоцій.</p>
Шкільна грамотність і фінансова грамотність	<p>Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо).</p> <p>Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.</p>

Педагогічний колектив закладу освіти може використовувати в освітньому процесі:

модельні навчальні програми із зазначенням кількості годин, необхідної на провадження послідовності досягнення результатів навчання учнівства з відповідних навчальних предметів (інтегрованих курсів), їхнього змісту та видів навчальної діяльності; навчальні програми, розроблені на основі модельних навчальних програм авторськими колективами відповідних модельних навчальних програм, де зазначено кількість годин, необхідну на провадження послідовності досягнення результатів навчання учнівства з відповідних навчальних предметів (інтегрованих курсів), їхнього змісту та видів навчальної діяльності;

навчальні програми, розроблені вчительством на основі модельних навчальних програм (однієї або декількох), що містять опис результатів навчання учнівства з навчальних предметів (інтегрованих курсів) в обсязі не меншому, ніж встановлено відповідними модельними навчальними програмами, із зазначенням кількості годин, необхідної для провадження відповідності досягнення результатів навчання учнівства з відповідних навчальних предметів (інтегрованих курсів), їхнього змісту та видів навчальної діяльності учнівства, затверджує педагогічна рада закладу освіти;

навчальні програми курсів за вибором, які мають відповідний гриф і належать до Переліку навчальних програм, підручників та навчально-методичних посібників, рекомендованих МОН для використання у закладах загальної середньої освіти. Навчальні програми, розроблені не на основі модельних навчальних програм, можна використовувати в закладах освіти за умови, що вони отримали відповідний гриф Міністерства в установленому порядку. Вимоги до модельних навчальних і навчальних програм визначені в Додатку 6 до нової редакції Типової освітньої програми для 5–9 класів.

На основі модельної та/або затвердженої педагогічною радою навчальної програми навчального предмета (інтегрованого курсу) вчитель / учителька складає календарно-тематичне планування з урахуванням навчальних можливостей учнівства. Календарно-тематичне планування складають у письмовій формі, у тому числі з використанням друкованих чи електронних джерел. Воно може бути об'єднане з навчальною програмою в один документ. Формат, обсяг, структура, зміст та оформлення календарнотематичних планів та щорічних планів-конспектів є індивідуальною справою вчителя / вчительки.

Встановлення відповідності між вимогами до результатів навчання учнів, визначеними Державним стандартом, та показниками їх вимірювання здійснюється відповідно до системи та загальних критеріїв оцінювання результатів навчання учнів, визначених Міністерством освіти і науки України.

У 2024/2025 навчальному році оцінювально-аналітичну діяльність здійснюють відповідно до Методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти, що затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 13.07.2021 №813, та порад щодо оцінювання результатів навчання здобувачів початкової освіти та їх фіксація на носіях зворотного зв'язку між учасниками освітнього процесу, запропонованих у додатку 2 листа МОН від 19.08.2022 № 1/9530-22 (с. 13-26). Привертаємо увагу до прикінцевих положень рекомендацій: «Ці методичні рекомендації з питань оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів мають рекомендаційний характер. Відповідно до статті 54 Закону України «Про освіту» щодо академічної свободи педагогічних працівників заклад освіти може розробити власну систему оцінювання результатів навчання учнів,

отримуючись таких ключових вимог до неї: система оцінювання дозволяє реалізувати принцип дитиноцентризму в оцінювальній діяльності, що передбачає відкриття учню/учениці перспектив постійного розвитку відповідно до власних можливостей щодо опанування навчальним досвідом;

система оцінювання не повинна призводити до розподілу учнів на групи за індивідуальними навчальними можливостями;

система оцінювання має відповідати концептуальним засадам Нової української школи і сприяти досягненню обов'язкових результатів навчання учня, визначених у Державному стандарті початкової освіти». Зазначені позиції означають, що пропонувані в обох документах (наказ МОН від 13.07.2021 № 813; лист МОН від 19.08.2022 № 1/9530-22) пропозиції щодо видів, кількості діагностувальних робіт, способів фіксації результатів перевірки є орієнтовними і з ініціативи вчителя, методичного об'єднання можуть бути зміненими, що має бути затвердженом на засіданні педради. Прояв педагогічним працівником у професійній діяльності ініціативності та використання академічної свободи відповідає положенням статті 54 Закону України «Про освіту» та дозволяє побудувати освітній процес з урахуванням особливостей учнів класу / закладу освіти, методичної системи, яку використовує педагогічний працівник. Рекомендації щодо оцінювання можна переглянути за посиланням:

<http://surl.li/hcuicq>

Основними видами оцінювання результатів навчання учнів є: **формувальне, підсумкове оцінювання та державна підсумкова атестація.**

Річне оцінювання здобувачів освіти 5-7 класів здійснюються за системою оцінювання, визначеною законодавством, а результати такого оцінювання відображаються у свідоцтві досягнень, що видається учневі наприкінці навчального року. Формувальне та підсумкове оцінювання результатів навчання учнів 5-7 класів здійснюють відповідно до вимог модельних навчальних програм із застосуванням таких форм та способів:

- усної (зокрема шляхом індивідуального, групового та фронтального опитування);
- письмової, у тому числі графічної (зокрема шляхом виконання діагностичних, самостійних та контрольних робіт, тестування, організації роботи з текстами, діаграмами, таблицями, графіками, схемами, контурними картами, тощо);
- цифрової (зокрема шляхом тестування в електронному форматі);
- практичної (зокрема шляхом організації виконання різних видів експериментальних досліджень та навчальних проєктів, виготовлення виробів, роботи з біологічними об'єктами, хімічними речовинами, тощо).

Поточне (формувальне) оцінювання

Поточне (формувальне) оцінювання здійснюється системно в процесі навчання на основі викладеного нижче алгоритму діяльності вчителя під час організації формувального оцінювання, що, зокрема, забезпечить наступність між підходами до оцінювання навчальних досягнень здобувачів початкової і базової середньої освіти:

Формулювання об'єктивних і зрозумілих для учнів навчальних цілей на певний період (наприклад: заняття, тиждень, період, відведений для вивчення теми, тощо). Основою для вироблення навчальних цілей є очікувані результати навчання, передбачені відповідною навчальною програмою, та критерії оцінювання.

Інформування учнів про критерії оцінювання, за якими буде визначено рівень їхніх навчальних досягнень на кінець навчального семестру та року.

Доцільно впроваджувати поступове залучення учнів до вироблення критеріїв оцінювання результатів окремих видів навчальної діяльності.

Надання учням зворотного зв'язку щодо їхніх навчальних досягнень відповідно до визначених цілей. Зворотний зв'язок має бути зрозумілим і чітким, доброзичливим і своєчасним. Важливо не протиставляти учнів одне одному.

Доцільно акцентувати увагу лише на позитивній динаміці досягнень учня / учениці. Труднощі в навчанні доцільно обговорювати з учнями індивідуально.

Зворотний зв'язок надають у письмовій, усній або електронній формі, залежно від дидактичної мети й виду навчальної діяльності.

Створення умов для формування вміння учнів аналізувати власну навчальну діяльність (рефлексія). Під час навчальної діяльності доцільно спрямовувати учнів на спостереження своїх дій і дій однокласників, осмислення своїх суджень і дій з огляду на їх відповідність навчальним цілям. Важливим є створення умов для активної участі учнів у процесі оцінювання із застосуванням критеріїв, зокрема шляхом самооцінювання та взаємооцінювання, спільне визначення подальших кроків для покращення результатів навчання. Корегування освітнього процесу з урахуванням результатів оцінювання та навчальних потреб учнів.

Підсумкове оцінювання

Підсумковому оцінюванню (семестровому, річному) підлягають результати навчання з навчальних предметів, інтегрованих курсів обов'язкового освітнього компонента типового навчального плану. Педагогічна рада закладу загальної середньої освіти може ухвалити рішення про оцінювання результатів навчання складників вибіркового освітнього компонента.

Семестрове оцінювання здійснюють з урахуванням різних видів навчальної діяльності, які мали місце протягом семестру, та динаміки особистих

навчальних досягнень учня / учениці. Проведення окремої семестрової атестації не є обов'язковим і здійснюється на розсуд закладу освіти.

Річне оцінювання здійснюють на основі семестрових або скоригованих семестрових оцінок. Річна оцінка не обов'язково є середнім арифметичним від оцінок за I та II семестри. Для визначення річної оцінки потрібно враховувати динаміку особистих навчальних досягнень учня / учениці протягом року.

Семестрова та річна оцінки можуть підлягати коригуванню. Відповідно до п. 3.2. Інструкції з ведення класного журналу 5-11(12)-х класів загальноосвітніх навчальних закладів, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 03.06.2008 № 496, у триденний термін після виставлення семестрової оцінки батьки (особи, які їх замінюють) учнів (вихованців), які виявили бажання підвищити результати семестрового оцінювання або не були атестовані, звертаються до керівника закладу освіти із заявою про проведення відповідного оцінювання, у якій пояснюють причину та необхідність його проведення. Наказом керівника закладу створюють комісію та затверджують графік і порядок проведення оцінювання. Члени комісії готують завдання, що погоджує педагогічна рада навчального закладу. Комісія ухвалює рішення щодо його результатів та складає протокол. Рішення цієї комісії є остаточним, при цьому скоригована семестрова оцінка не може бути нижчою за семестрову. У разі, якщо учневі/учениці не вдалося підвищити результати, запис у колонку «Скоригована» у класному журналі не роблять. За результатами оцінювання керівник закладу освіти видає відповідний наказ. Коригування річної оцінки здійснюють шляхом коригування семестрової оцінки за I та/або II семестр відповідно до п.п. 9-10 Порядку переведення учнів (вихованців) закладу загальної середньої освіти до наступного класу, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 14.07.2015 № 762 (зі змінами).

Оцінка результатів навчання учнів є конфіденційною інформацією, яку повідомляють лише учневі / учениці, його / її батькам (іншим законним представникам). Відомості, отримані під час підсумкового та, у разі застосування, проміжного, оцінювання результатів навчання, застосовують у формуальному оцінюванні, зокрема, для вироблення навчальних цілей на наступний період, визначення труднощів, що постали перед учнем / ученицею, та коригування освітнього процесу.

У рамках академічної свободи педагоги Білявецької гімназії здійснюють вибір форм, змісту та способу оцінювання залежно від дидактичної мети.

Структура 2024/2025 навчального року

1. Відповідно до статті 10 Закону України «Про повну загальну середню освіту» освітній процес у закладах загальної середньої освіти організовується в межах навчального року, що розпочинається у *День знань - 1 вересня*, триває *не менше 175 навчальних днів*.

I семестр: 02.09 – 20.12

II семестр: 13.01 – 30.05

Канікули:

Відповідно до статті 10 Закону України «Про повну загальну середню освіту» тривалість канікул у закладах освіти протягом навчального року не може становити менше 30 календарних днів.

Осінні: 28.10 – 03.11

Зимові: 21.12 – 12.01

Весняні: 24.03 – 30.03

18.04 – 22.04

Навчальні екскурсії та навчальна практика здійснюватимуться для учнів відповідно до «Методичних рекомендацій щодо організації навчально-виховного процесу під час проведення навчальних екскурсій та навчальної практики учнів загальноосвітніх закладів» (Лист МОН України №1/9-61 від 06.02.2008) протягом навчального року.

РЕЖИМ РОБОТИ
на 2024/2025 навчальний рік

Заклад освіти працює за п'ятиденним робочим тижнем.
Навчання учнів проводиться в одну зміну за очною формою.
Початок занять о 08 год.30 хв.
Всі позаурочні заходи закінчуються не пізніше 15.30 год.
Гурткова робота відсутня.

Тривалість уроків:

- у 1 класі – 35 хвилин;
- у 2-4 класах – 40 хвилин;
- у 5-9 класах - 45 хвилин.

Тривалість перерв -**1 клас:**

1 перерва 20 хв.
2 перерва 20 хв.
3 перерва 25 хв.
4 перерва 20 хв.

2-4 класи:

1 перерва 15хв.
2 перерва 15хв.
3 перерва 20 хв.
4 перерва 15хв.
5 перерва 15хв.

5-9 класи:

1 перерва 10 хв.
2 перерва 10хв.
3 перерва 15 хв.
4 перерва 10хв.
5 перерва 10 хв.
6 перерва 10 хв.
7 перерва 10 хв.

На кожному уроці у початковій школі через 15 хв., а у 5-9 класах один раз на урок проводяться фізкультхвилинки.

Початкова школа (1-4 клас)	
1 клас	2-4 клас
1 урок – 8.30 – 9.05	1 урок – 8.30 – 9.10
2 урок – 9.25 – 10.00	2 урок – 9.25 – 10.05
3 урок – 10.20 – 10.55	3 урок – 10.20 – 11.00
4 урок – 11.25 – 12.00	4 урок – 11.25 – 12.05
5 урок – 12.20 – 12.55	5 урок – 12.20 – 13.00
	6 урок – 13.15 – 13.55
Середня школа (5-9 клас)	
	1 урок – 8.30 – 9.15
	2 урок – 9.25 – 10.10
	3 урок – 10.20 – 11.05
	4 урок – 11.20 – 12.05
	5 урок – 12.15 – 13.00
	6 урок – 13.10 – 13.55
	7 урок – 14.05 – 14.50

В освітній програмі

На 2024/2025 навчальний рік
пронумеровано, прошнуровано
та скріплено печаткою
сторінки

55 (тридцять п'ять)

Оксана ШПОТЮК